

КОЛЕКТИВЕН ТРУДОВ ДОГОВОР ЗА СИСТЕМАТА НА НАРОДНАТА ПРОСВЕТА

Днес, 28.06.2012 година, в съответствие с чл. 51 „б“ от Кодекса на труда между:

Министерството на образованието, младежта и науката, представлявано от Сергей Игнатов - министър на образованието, младежта и науката, наричано по-нататък **„МИНИСТЕРСТВО“**,

Съюза на работодателите в системата на народната просвета в България (СРСНПБ), представляван от Самуил Шейнин - председател, **Сдружението на директорите в средното образование в Република България (СДСОРБ)**, представлявано от Стефанка Балева - председател, наричани по-нататък **„РАБОТОДАТЕЛИ“**, и

Синдиката на българските учители към Конфедерацията на независимите синдикати в България, представляван от Янка Такева - председател, **Синдиката „Образование“ към Конфедерацията на труда „Подкрепа“**, представляван от Юлиан Петров - председател и **Независимия учителски синдикат към Конфедерацията на независимите синдикати в България**, представляван от Аспарух Томов - председател, наричани по-нататък **„СИНДИКАТИ“** се сключи настоящият договор за следното:

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Страните по Колективния трудов договор (КТД) се задължават в хода на социалното партньорство да проявяват взаимно уважение, зачитане и съгласуване на интересите си за осигуряване на необходимите условия за функциониране на системата на народната просвета.

2. В този договор държавните и общинските детски градини, училища и обслужващи звена се наричат за краткост „учебни звена“, а работещите в тях – „работници и служители“.

II. ПРЕДМЕТ И ДЕЙСТВИЕ

Чл. 3. Предмет на настоящия КТД са въпросите на трудовите, осигурителните и социалните отношения и на жизненото равнище, които не са уредени с повелителни разпоредби на Кодекса на труда (КТ) и подзаконовите нормативни актове.

Чл. 4. С колективни трудови договори на равнище, по-ниско от отраслово, могат да се договарят по-благоприятни условия за работниците и служителите от установените в този договор.

Чл. 5. Настоящите договорености са минимални и имат задължителен характер за работниците и служителите, членове на синдикалните организации и за работодателите, членове на организациите на работодателите - страни по договора.

Чл. 6. Работниците и служителите, които не членуват в синдикатите - страни по договора, могат да се присъединят само към сключения от техния работодател КТД в учебното звено при условия и ред, определени от страните.

III. ТРУДОВА ЗАЕТОСТ, ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ.

Чл. 7. МИНИСТЕРСТВОТО информира социалните партньори за предстоящите промени в училищната мрежа.

Чл. 8. МИНИСТЕРСТВОТО, РАБОТОДАТЕЛИТЕ И СИНДИКАТИТЕ обсъждат и работят по въпросите, свързани с финансовото осигуряване на:

- изпреварваща професионална квалификация на учителите, които ще преподават новото учебно съдържание;

- изграждане на система за квалификация и кариерно израстване на педагогическите специалисти;

- допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за изграждане на умения за работа по проекти и програми в системата на образованието;
- наставничеството с цел оказване на методическа подкрепа на новоназначени и млади учители и директори;
- поддържане и повишаване професионалната квалификация на работниците и служителите.

Чл. 9. При структурни промени **МИНИСТЕРСТВОТО** предоставя на **РАБОТОДАТЕЛИТЕ И СИНДИКАТИТЕ** разчети за броя на оставащите без работа учители и възможностите за допълнителна квалификация с оглед пренасочването им в системата на народната просвета.

Чл. 10. При прекратяване на трудовите правоотношения по чл. 328, ал. 1, т. 2 и т. 3 от КТ, в рамките на утвърдената численост на персонала, **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** спазват следните условия:

1. Информират **СИНДИКАТИТЕ** за:
 - критериите за подбор;
 - причините и необходимостта от намаляване числеността на персонала;
 - броя и длъжностите, подлежащи за съкращение по категории персонал, професии и специалности;
 - възможностите за пренасочване на освободения персонал.
2. Не прекратяват трудовите правоотношения на работници и служители в трудоспособна възраст, ако по същите специалности има работни места, които се заемат от пенсионери.
3. Прекратяват трудовите правоотношения по чл. 328, ал. 1, т. 2 и 3 от КТ с работници и служители, членове на синдикатите - страна по договора, след предварително становище на съответната синдикална организация в учебното звено.

Чл. 11. **СИНДИКАТИТЕ** се задължават в срок от седем дни да изразят мнение по чл. 10, т.3.

Чл. 12. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ запазват при възможност работните места на правоспособни учители с безсрочни трудови договори (по тяхно желание), които са назначени за временно изпълняващи длъжността „директор“ на учебното звено – за срока на договора.

(2) Работодателите не сключват трудови договори с външни лица за длъжности, за които има учители с непълна норма задължителна преподавателска работа.

Чл. 13. РАБОТОДАТЕЛИТЕ отправят покана до **СИНДИКАТИТЕ** при разработване на следните документи:

- правилник за вътрешния трудов ред;
- вътрешни правила за работната заплата;
- правилник за дейността на училището;
- график за ползване на платения годишен отпуск от работниците и служителите;
- правилник за безопасни условия на труд и учене;
- план за квалификационната дейност;
- етичен кодекс;
- критерии по Раздел IV от Наредба № 1 от 04.01.2010 г. за работните заплати на персонала в звената от системата на народната просвета – за постигнати резултати от труда на педагогическия персонал;
- критерии за заемане длъжността „главен учител“.

Чл. 14. СИНДИКАТИТЕ разработват проект на КТД три месеца преди изтичане срока на стария, а ако няма такъв – до един месец след началото на учебната година.

Чл. 15. РАБОТОДАТЕЛИТЕ и **СИНДИКАТИТЕ** създават условия за информиране на работниците и служителите за настъпилите изменения в нормативните документи за системата на народната просвета, както и такива отнасящите се до трудовите и осигурителните отношения на работещите в системата.

Чл. 16 (1) МИНИСТЕРСТВОТО предоставя на **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** и **СИНДИКАТИТЕ** проекти за промени и проекти на нови нормативни актове, отнасящи се до системата на средното образование и осигурява обсъждането им в Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество.

(2) МИНИСТЕРСТВОТО предоставя на **СИНДИКАТИТЕ** и **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** информация за промените в училищната мрежа при поискване.

Чл. 17. МИНИСТЕРСТВОТО и **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** предоставят на **СИНДИКАТИТЕ** информация, свързана с:

- изпълнението на бюджета по параграфи, с обяснителни бележки;
- прилагането на Наредбата за работните заплати на персонала в звената от системата на народната просвета;
- социалните плащания;
- длъжностните щатни разписания, без лични данни.

Чл. 18. При възлагане на преподавателска заетост на външни лица с намалена норма преподавателска заетост работодателите сключват трудови договори.

Чл. 19. В случаите, когато членове на **СИНДИКАТИТЕ** – страна по договора, работят с договор за заместване, след освобождаването на мястото от титуляря, могат да се ползват с предимство при сключването на трудов договор.

Чл. 20. За работниците и служителите в системата на народната просвета, членове на синдикалните и работодателски организации, страни по договора срокът на предизвестие при прекратяване на трудовите правоотношения по чл. 328, ал. 1, т. 1 – 3 от КТ е два месеца.

Чл. 21. За работници и служители, членове на синдикалните и работодателските организации, страни по договора, обезщетението на основание чл. 222, ал. 1 от КТ е два месеца.

IV. ТРУДОВИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ И ОБЕЗЩЕТЕНИЯ.

Чл. 22. Работната заплата на персонала в системата на народната просвета се определя в съответствие с наредба на Министерството на образованието, младежта и науката, КТД за системата на народната просвета и Вътрешните правила за работната заплата в учебното звено.

Чл. 23. Структурните елементи на brutната работна заплата се индексират съобразно политиката по доходите, договореностите на отраслово равнище и на ниво учебно звено в рамките на годишния бюджет на звеното.

Чл. 24. Работниците и служителите от системата на народната просвета, членове на страните по договора, получават допълнително трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит в размер на не по-малко от едно на сто от основното месечно трудово възнаграждение.

Чл. 25. Увеличението на работните заплати на заетите в учебните звена се извършва в срок и размер, определени при условията и по реда на постановление на Министерския съвет, Наредба на Министерството на образованието, младежта и науката, КТД и вътрешни правила за работната заплата.

Чл. 26 (1) МИНИСТЕРСТВОТО И РАБОТОДАТЕЛИТЕ при определяне продължителността на трудовия стаж и професионалния опит, за които се заплаща допълнително трудово възнаграждение, зачитат изцяло за придобит трудов стаж и професионален опит по смисъла на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата придобития трудов стаж до 01 юли 2007 година по трудово или служебно правоотношение.

(2) МИНИСТЕРСТВОТО И РАБОТОДАТЕЛИТЕ зачитат трудовия стаж, придобит след 01 юли 2007 година в друго предприятие на сходна или със същия характер работа или професия, съгласно чл. 12, ал. 4 от Наредба за структура и организация на работната заплата както следва:

- за педагогическия персонал – в съответствие с чл. 19, ал. 1 – 4 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж, както и в други отрасли и дейности по специалността от висшето образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър” или „бакалавър” и „професионален бакалавър по...”, която ползва като учител;

- за непедagogическия персонал – съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България.

Чл. 27. Когато по силата на нормативен акт на Министерския съвет, КТД или на вътрешен акт на работодателя от определена дата са увеличени работните заплати, но работникът или служителят към тази дата или след нея е бил в платен отпуск, поради

което увеличението не се е отразило в базата, от която се изчислява възнаграждението за платен отпуск по реда на чл. 177 от КТ, към възнаграждението за отпуск се доплаща добавка, изчислена с процента на увеличение на новото и предишното брутно трудово възнаграждение, определени по трудовото правоотношение.

Чл. 28 (1) За системата на народната просвета се определя минимална основна работна заплата, както следва:

а/ Педагогически специалисти с ръководни функции:

- директори – 590 лв.;
- помощник-директори – 540 лв.;

б/ Педагогически специалисти:

- младши учител, младши възпитател – 450 лв.;
- учител, възпитател и приравнените към длъжността „учител“ – 450 лв.;
- старши учител и старши възпитател – 483 лв.;
- главен учител и главен възпитател – 516 лв.

(2) Непедагогически персонал: индивидуалните основни месечни работни заплати при нормална продължителност на работното време се определят в размери не по-ниски от минималната работна заплата за страната с вътрешни правила за работната заплата и/ или с КТД.

- за длъжности, неизискващи професионална квалификация – не по-малко от минималната работна заплата;

- за длъжности, изискващи квалификация и образователен ценз – не по-малко от 110 % от минималната работна заплата;

Чл. 29. Социалните партньори отстояват увеличаване на ЕРС при подготовката на проекта за всяка бюджетна година: за 2013 г. – не по-малко от 15 %, а за 2014 г. – не по-малко от 18 %.

Чл. 30. При определяне на индивидуалната основна заплата, задължително се отчитат образователно-квалификационната степен, квалификацията, професионалният опит на учителска длъжност.

Чл. 31. Индивидуалните работни заплати се определят от директора съобразно правилата и процедурите за определяне и изменение на основните работни заплати, приети с вътрешните правила за работна заплата.

Чл. 32. РАБОТОДАТЕЛИТЕ в рамките на годишния им бюджет при възможност предвиждат за работещите в системата на средното образование допълнително трудово възнаграждение, разделено на три плащания или на друг принцип, уреден с вътрешни правила или с КТД на училищно ниво.

Чл. 33. Годишните средства за квалификация на педагогическите специалисти се определят в размер не по-малък от 0,8 на сто от годишните средства за работна заплата на педагогическия персонал и се предоставят за включването на педагогическите специалисти в квалификационни курсове, предварително обсъждани на педагогически съвет със социалните партньори и утвърдени от директора.

Чл. 34 (1) Страните по този договор се споразумяват минималните размери на допълнителните трудови възнаграждения да бъдат, както следва:

(2) За по-висока лична квалификация:

1. за професионална-квалификационна степен:

а/ за V ПКС – 12.00 лв.;

б/ за IV ПКС - 16.00 лв.;

в/ за III ПКС - 20.00лв.;

г/за II ПКС - 48.00лв.;

д/ за I ПКС - 65.00лв.

е/ за директори, учители и възпитатели в специални училища (дефектология) и ресурсни центрове - 17.00 лв.;

ж/ за преподаване учебни предмети на чужд език, без учебния предмет „чужд език” - 21 лв.;

з/ за образователна и научна степен доктор или доктор на науките, която е свързана с изпълняваната работа - 65 лв.

2. Когато има правно основание за плащане едновременно на допълнително трудово възнаграждение за по-висока лична квалификация за професионално-квалификационна степен и образователна и научна степен „доктор” или „доктор на науките”, на лицето се заплаща по-благоприятното допълнително трудово възнаграждение.

3. За работа при тежки или uteжнени условия за персонала, работещ в специалните училища и специалните детски градини:

а/ възпитателни училища-интернати и училища към местата за лишаване от свобода – не по-малко от 16 на сто от минималната основна работна заплата за съответната длъжност;

б/ училища-интернати и детски градини за деца и ученици с нарушено зрение и увреден слух – не по-малко от 12 на сто от минималната основна работна заплата за съответната длъжност;

в/ социално-педагогически интернати – не по-малко от 10 на сто от минималната основна работна заплата за съответната длъжност;

г/ оздравителни училища и детски градини, училища и училища-интернати за ученици с умствена изостаналост, болнични училища, специални детски градини за деца с умствена изостаналост – не по-малко от 4 на сто от минималната основна работна заплата за съответната длъжност.

4. Учебен час над минималната норма задължителна преподавателска работа (лекторски час) на педагогическия персонал се заплаща, както следва:

а/ за учител с висше образование и образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“ – не по-малко от 5.00 лв.

б/ за учител с висше образование и образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър по ...“ – не по-малко от 4.00 лв.

в/ за учител със средно образование – не по-малко от 3.50 лв.

Директорът на учебното звено създава организация за изплащане на лекторските часове до края на месеца, следващ този, през който са изработени.

5. На класните ръководители за консултиране на родители и ученици за водене на документацията на съответната паралелка се изплаща допълнително трудово възнаграждение по 25 лева.

6. Право на безплатна храна в размер на 2 лева дневно имат:

а/ непедagogическият персонал в детските градини;

б/ работещите в кухните към столовете на училищата и интернатите, когато са на щат към съответното училище или интернат;

7. На педагогическите специалисти, извършващи допълнителна работа извън преките задължения се заплаща допълнително като лекторски часове, както следва:

а/ за проверка на изпитни материали от външно оценяване и олимпиади – възнаграждение 1 лекторски час за 1 астрономичен час;

б/ изпитване на един ученик във формите на задочно, кореспондентско, индивидуално или самостоятелно обучение:

- председател на комисия – 0,3 часа;

- член на комисия – 0,2 часа;

в/ провеждане на консултации със задочници – 1 час;

г/ провеждане на държавен изпит по практика за придобиване на степен на професионална квалификация по специалност:

- председател на комисия – 8 часа;

- член на комисия – 5 часа;

д/ проверка на една писмена работа на ученик от държавен изпит по теория за придобиване на степен на професионална квалификация по специалност или професия – за всеки преподавател – 0,5 час.

(3) **РАБОТОДАТЕЛЯТ** заплаща допълнително възнаграждение в размер не по-малко от 65 на сто от основната работна заплата на замествания работник или служител, на замествания/шите, който/които освен своята работа или дейност работи/работят по вътрешно заместване при условията на чл. 259 от КТ.

Чл. 35 (1) Директорите на държавните и общинските училища предоставят тримесечно на общото събрание на работниците и служителите и на училищното настоятелство информация за изпълнението на бюджета на училището по параграфи, подпараграфи и конкретни дейности.

(2) Данните за изпълнението на бюджета на училището следва да бъдат пълни, ясни и разбираеми, като включват изразходваните средства за работни заплати и осигуровки, за социални плащания и издръжка, придружени с обяснителни записки.

(3) Информацията трябва да бъде съпоставима с утвърдения бюджет на училището/уточнения план за годината. Същата следва да съдържа данни за извършените промени по бюджета през периода, в т.ч. и за вътрешно компенсирани промени, както и информация за неразплатени разходи на училището при наличие на такива и възможностите за финансовото им осигуряване, чрез оптимизиране на разходите за годината.

(4) Копие от информацията по ал.1 се предоставя предварително на председателите на синдикалните организации, страни по договора.